

Raadsvoorstel

Zaaknummer: 1381662
Datum vergadering: 28 oktober 2025
Datum voorstel: 23 september 2025
Nummer: 10 A
Onderwerp: Visie op Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen: "Een huis voor iedereen, een thuis voor iedereen"

Voorgesteld raadsbesluit

1. De herijkte regionale visie op Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen: "Een huis voor iedereen, een thuis voor iedereen" vast te stellen.
2. In te stemmen met het nader concretiseren van deze visie in een regionale uitvoeringsagenda op Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen.
3. De oude visie Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen uit 2018 in te trekken.

Samenvatting van het voorstel

De gemeente Enschede is centrumgemeente voor de uitvoering van Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen namens acht regiogemeenten: Borne, Dinkelland, Enschede, Haaksbergen, Hengelo, Hof van Twente, Losser en Oldenzaal. De visie uit 2018 is herzien vanwege nieuwe ontwikkelingen en uitdagingen. Uitgangspunt is dat inwoners zo zelfstandig mogelijk wonen en meedoen in de samenleving. Zij wonen langer zelfstandig in de wijk of keren sneller terug na tijdelijk verblijf bij een zorgaanbieder. De regiogemeenten dragen samen verantwoordelijkheid en werken met partners aan deze visie. De visie rust op zes pijlers: bestaanszekerheid, vroegsignalering, wonen, maatwerk, normaliseren en passende ondersteuning.

Aanleiding voor dit voorstel

De gemeenten Borne, Dinkelland, Enschede, Haaksbergen, Hengelo, Hof van Twente, Losser en Oldenzaal vormen samen de regio van centrumgemeente Enschede voor de centrumtaken Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen. Centrumgemeente Enschede is verantwoordelijk voor het organiseren van deze aandachtsgebieden in de regio.

In de basis heeft de regio het goed op orde. De huidige infrastructuur voor Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen staat borg voor kwalitatief goede zorg voor mensen die dat nodig hebben. De afgelopen jaren heeft de regio de maatschappelijke opvang en het beschermd wonen verder doorontwikkeld, op basis van de visie 2018-2021. Landelijke en regionale ontwikkelingen in de tussentijd maken dat de regio behoefte heeft om deze visie te herijken waarin deze ontwikkelingen een plek krijgen. Belangrijke landelijke ontwikkelingen zijn de openstelling van de Wet langdurige zorg voor de GGZ-doelgroep, de overgang van Beschermd Wonen naar Beschermd Thuis en het uitgangspunt 'eerst een thuis' bij dakloosheid. Regionaal zien we de afgelopen jaren nog steeds een wachtlijst voor Beschermd Wonen (zie brief aan raad Motie reserve BW van 01-07-2025) en zien we het laatste jaar een toename van dak- en thuisloosheid. Dit is ook een landelijke trend.

Ten opzichte van de vorige visie ligt er meer focus op de drie pijlers van het Nationaal actieplan "Eerst een thuis": wonen eerst, bestaanszekerheid en "er eerder bij zijn".

Deze visie is tot stand gekomen met inbreng van alle stakeholders, waaronder de zorgpartners en woningbouwcorporaties. Daarnaast hebben leden van cliëntenraden, adviesraden en gemeenteraden van de 8 gemeenten inbreng gegeven tijdens een bijeenkomst op 6 april 2025. Ook hebben aan het beleidsproces 2 ervaringsdeskundigen bijgedragen. De visie is ter advies voorgelegd aan de regionale bewonersadviesraden. Vanuit 6 gemeenten is hierop een advies gekomen. De gezamenlijke reactie op hun zienswijzen is bijgevoegd.

Op basis van de adviezen zijn enkele tekstuele wijzigingen doorgevoerd in de visie. De meeste adviezen zijn een concretisering van de visie en worden meegenomen bij de verdere uitwerking van de

uitvoeringsagenda.

Beoogd resultaat van te nemen voorstel

Op basis van de visie willen we in de regio de Maatschappelijke Opvang en het Beschermd Wonen verder doorontwikkelen in lijn met landelijke en regionale ontwikkelingen. Daarbij is de basis van de visie dat de 8 gemeenten in de regio gezamenlijk verantwoordelijkheid dragen voor hun inwoners volgens het principe van fair share. Daarmee bedoelen we dat niet alleen de uitstroom uit voorzieningen maar ook de locatie van voorzieningen solidair en evenredig verdeeld worden tussen de gemeenten, waarbij we het belangrijk vinden om in individuele situaties passende ondersteuning te bieden. Voor Dinkelland gaat het in het eerste kwartaal van 2025 om 6 inwoners in Beschermd Wonen en de Maatschappelijke Opvang.

Daarvoor is ook samenwerking nodig met andere beleidsterreinen, (op sommige terreinen) met aangrenzende regio's en met strategische partners: aanbieders van zorg- en welzijn, lokale teams, vertegenwoordigers van cliënten, naasten, ervaringsdeskundigen en inwoners, Cimos Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen, de GGD, woningcorporaties en het zorgkantoor.

Gezamenlijk met deze partners staan we voor het werken vanuit 6 pijlers:

- Bestaanszekerheid – het bestaansminimum borgen, daarmee instroom Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen zoveel mogelijk voorkomen en duurzame uitstroom zoveel mogelijk bevorderen.
- Er eerder bij zijn – dakloosheid voorkomen en ondersteuning in de eigen omgeving, door een integrale blik, tijdig signaleren, een stevige sociale basis en flexibele lokale ondersteuning.
- Wonen – wonen eerst en passend wonen, als stabiele basis voor succesvol herstel.
- Doen wat nodig is – de menselijke maat centraal.
- Normaliseren, begrip en acceptatie – het besef dat het iedereen kan overkomen en ervaringsdeskundigheid benutten, om stigma's te doorbreken, acceptatie en inclusie te realiseren in wijken en draagkracht te vergroten.
- Passende ondersteuning - Domeinoverstijgende samenwerking en netwerkverantwoordelijkheid, in het bijzonder voor kinderen van ouders in de opvang en jongeren in de Maatschappelijke Opvang of Beschermd Wonen, mensen met complexe problematiek of mijdend gedrag.

Risico's

1.2 en 2.1 Gemeenten staan voor een forse financiële uitdaging

Veel gemeenten kampen al met structurele tekorten op Jeugdhulp en op Wmo (Wet Maatschappelijke Ondersteuning). Bovendien voert het Rijk vanaf 2026 een structurele korting door op het gemeentefonds. Dit heeft lokaal consequenties; gemeenten moeten keuzes maken om hun begroting hierop aan te passen. Bij de uitwerking van de visie in een uitvoeringsagenda wordt hiermee rekening gehouden.

1.3 en 2.2 Ook wooncorporaties staan voor forse (financiële) uitdagingen

Voor de uitstroom uit Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen zijn gemeenten afhankelijk van het aanbod van wooncorporaties. De stikstofproblematiek, de oplopende bouwkosten, netcongestie en wateraansluitingen vormen een groot risico voor toekomstige investeringen in voldoende aanbod van sociale huurwoningen.

Argumentatie

1.1 Herijking visie

- De visie uit 2018-2021 moet herijkt worden omdat er nieuwe landelijke en regionale ontwikkelingen hebben plaats gevonden– zoals de openstelling van de Wet langdurige zorg voor de GGZ-doelgroep, de overgang van Beschermd Wonen naar Beschermd Thuis, het principe “*eerst een thuis*”, aanhoudende wachtlijsten en een toename van dak- en thuisloosheid. Actualisering is noodzakelijk om de visie toekomstbestendig te maken en aan te laten sluiten bij de actuele opgaven.

1.2 De keuze voor deze inhoudelijke pijlers is gebaseerd op:

- de stand van zaken in de regio,
- het nationaal actieplan ‘Eerst een thuis’ waar we in opdracht van het Rijk vorm aan moeten geven en de adviesnota van commissie Dannenberg ‘Van Beschermd Wonen naar Beschermd Thuis’,
- wat we zien dat nodig is om deze beleidsterreinen succesvol door te ontwikkelen.

1.3 Belang van regionaal door alle 8 gemeenteraden laten vaststellen van deze visie:

Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen opvang zijn al lang niet meer alléén de verantwoordelijkheid van de centrumgemeente. Voor deze visie dragen de 8 gemeenten gezamenlijk verantwoordelijkheid. Vooruitlopend op de doordecentralisatie hebben de 8 gemeenten een gemeenschappelijke regeling, met afspraken over de governance, financiering van de zorg en bovenlokale toegang tot beschermd wonen vastgesteld. De visie sluit aan bij de gemaakte afspraken. Vanwege het belang van zowel lokale ondersteuning (ter voorkomen van instroom en bevorderen van uitstroom) als van

goede regionale voorzieningen, en het belang van de samenhang tussen beiden, is samenwerking en gezamenlijke verantwoordelijkheid cruciaal.

1.4 en 2.1 Belang van samenwerking met partners.

Om te komen tot goede uitvoering in samenhang van deze complexe opgaven is samenwerking cruciaal.

1.5 en 2.2 Belang van doorvertalen naar een uitvoeringsagenda:

Hiermee kunnen we concrete acties borgen en uitzetten in een tijdpad met alle betrokken partijen met aandacht voor de lokale situatie in de 8 gemeenten. Hiermee kunnen we (verder) uitvoering geven aan landelijke ontwikkelingen die al van de regio verwacht worden, zoals het nationaal actieplan dakloosheid en de adviesnota van de commissie Dannenberg 'Van Beschermd Wonen naar Beschermd Thuis'.

1.6 Bewonersadviesraden zijn betrokken bij de totstandkoming van de visie.

Op 6 april 2025 is er een bijeenkomst geweest over de visie voor gemeenteraden en (bewoners)adviesraden van de 8 gemeenten en adviesraden van de betrokken zorgorganisaties. Zij zijn geïnformeerd over de uitgangspunten en de pijlers in de visie. Ze hebben input gegeven welke is verwerkt in de visie. In aanloop naar de vaststelling door de 8 gemeenteraden is de visie bij 6 van de 8 regiogemeenten voorgelegd aan de lokale bewonersadviesraden voor advies. De gemeenten Hengelo en Borne slaan deze stap over omdat zij op dit moment geen bewonersadviesraad hebben.

Participatie samenleving

Alle relevante partijen (zorgpartners, woningbouwcorporaties, clientraden, ervaringsdeskundigen en gemeentelijke adviesraden) zijn betrokken geweest bij de totstandkoming van de visie. Dit doormiddel van bijeenkomsten of schriftelijke mogelijkheid tot aanleveren van input ten aanzien van de herijkte visie.

Externe communicatie

Externe communicatie is niet van toepassing.

Financiële paragraaf

Deze visie is een ambitiesdocument en bevat geen financiële paragraaf. Het financieel kader voor de regionale taken zijn de regionale budgetten Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen. Voor de lokale (preventie)taken ontvangen de regiogemeenten middelen.

De visie wordt uitgewerkt in een uitvoeringsagenda met een financiële doorkijk. Het financieel kader voor de regionale taken zijn de regionale budgetten Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen. Uitgangspunt is dat de uitvoeringsagenda binnen de bestaande regionale en lokale begrotingen past.

De regiogemeenten hebben vooruitlopend op de decentralisatie van Beschermd Wonen, die in elk geval is uitgesteld tot 1 januari 2027, inhoudelijke en financiële afspraken vastgelegd in een centrumgemeenteregeling en een dienstverleningsovereenkomst.

Uitvoering

De visie wordt nader geconcretiseerd in een uitvoeringsagenda, waarin voor de komende jaren de ambities worden vertaald naar acties en financiën.

Evaluatie

De uitvoering van de visie wordt periodiek geëvalueerd door de afdeling Sociaal Domein van de gemeente Dinkelland, in samenwerking met de regiogemeenten en relevante partners (zorgaanbieders, woningcorporaties, lokale teams).

Harmonisatie Dinkelland-Tubbergen

Gemeente Dinkelland valt onder centrum gemeente Enschede en gemeente Tubbergen valt onder centrum gemeente Almelo. De visie wordt door beide apart opgesteld en staat los van elkaar.

Burgemeester en wethouders van Dinkelland,

de secretaris

Drs. C.H.A.A. Luttkhuis

de burgemeester

J.G.J. Joosten

Raadsbesluit

Datum: 28 oktober 2025

Nummer: 10 B

Onderwerp: Visie op Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen: "Een huis voor iedereen, een thuis voor iedereen"

De raad van de gemeente Dinkelland,

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 23 september 2025, nr. 10 A;

gelet op het advies van de commissie Sociaal Domein en Bestuur van 7 oktober 2025;

gelet op de Wet Maatschappelijke Ondersteuning

besluit:

1. De herijkte regionale visie op Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen: "Een huis voor iedereen, een thuis voor iedereen" vast te stellen.
2. In te stemmen met het nader concretiseren van deze visie in een regionale uitvoeringsagenda op Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen.
3. De oude visie Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen uit 2018 in te trekken.

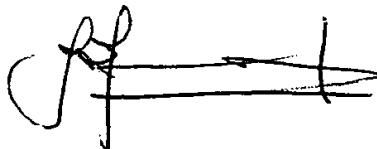
Aldus besloten in de openbare raadsvergadering van 28 oktober 2025

de raadsgriffier,

A handwritten signature in black ink, appearing to read "L.J.H. Engelbertink", written over a horizontal line.

mr. L.J.H. Engelbertink

de voorzitter,

A handwritten signature in black ink, appearing to read "J.G.J. Joosten", written over a horizontal line.

J.G.J. Joosten